

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת מרב מיכאלי

פ/4716/25

הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (סימון אחיד להסדרי חניה), התשפ"ד–2024

1. תיקון סעיף 77 בפקודת התעבורה¹, בסעיף 77(א)(2), במקום הסיפה החל במילים "לסירוגין בצבע כחול" יבוא "בסימון שיש בו כדי להבטיח את ידיעתם של הנוהגים ברכב על קיומו של הסדר החניה בתשלום, שהסימון על אבני השפה בדרך יבוצע באופן ברור ובצבעים שונים לכל אחד מהסדרי חניית כלי הרכב, ובצבע שהשר קבע לגבי כל הסדר חניית כלי רכב; להסדר חניה שסומן באופן שונה מהקבוע בתקנות לפי פסקה זו לא יהיה תוקף".

דברי הסבר

מטרת הצעת החוק לחייב את הרשויות המקומיות לסמן באופן ברור, בולט ונוח להבנה את הסדרי החניה החלים בשטחן. זאת בניגוד למצב המבלבל כיום, שבו חלק מההסדרים מסומנים בצבע על אבני השפה וחלק בתמרור מילולי בתחילת קטע הרחוב.

לפי סעיף 77(א)(2) לפקודת התעבורה, כנוסחו היום, בסמכות הרשות המקומית לקבוע בחוקי עזר עירוניים את הסדרי עמידת כלי הרכב והחניה בשטחה. כך למשל, לרשות המקומית הסמכות לקבוע בחוק עזר עירוני כי לאורך קטע רחוב מסוים, החניה מותרת רק לתושבים, רק תמורת תשלום, או רק בשעות מסוימות, וכדומה. כמו כן, בהתאם לסעיף האמור, על רשות מקומית, כאשר היא מבקשת לגבות תשלום עבור חניה, לסמן את אבני השפה לסירוגין בצבע כחול, ושר התחבורה והבטיחות בדרכים, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, הוסמך לפטור בתקנות מחובת הסימון של אבני השפה.

נוסף על חובת סימון אבני השפה יש חובה על הצבת תמרור בדבר הסדר החניה בהתאם לקבוע בהודעת התעבורה (קביעת לוח תמרורים), התשע"א–2010 (להלן – תקנות התמרורים), שנקבעה בהתאם לתקנה 16(1) לתקנות התעבורה, התשכ"א–1961 (להלן – תקנות התעבורה).

לפי תקנות התמרורים, ניתן להורות על הסדר חניה באמצעות שני סוגי תמרורים – האחד, תמרור סימון על פני הדרך, המחייב צביעת המדרכה בצבע תואם (לדוגמה: "כחול לסירוגין" אם החניה מותרת, למשל תמרורים מספר 511 ו-816–819 בתקנות התמרורים), והשני – הצבת תמרור בתחילת קטע המדרכה ובו מובהר במילים מהו ההסדר החל על הקטע שלאחריו (תמרור מספר 439 בתקנות

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

התמרורים) (להלן – תמרור מילולי).

בהתאם לתקנה 19א לתקנות התעבורה, רשות מקומית פטורה מסימון בכחול לסירוגין בדרך, כמפורט באותה תקנה, אם המרחק בין התמרורים שהציבה הרשות או בין תמרורים לעמדות תשלום שהציבה הרשות אינו עולה על 60 מטרים.

שילוב של פקודת התעבורה בנוסחה היום עם תקנות התעבורה ותקנות התמרורים מוביל לכך שנוסף על חובת סימון אבני השפה לסירוגין בכחול ניתן להגביל את הסדרי החניה באמצעות הצבת תמרור חניה המורה על הסדרי החניה, שלרוב כולל התייחסות לתנאי הסדר החניה כגון: שעות החניה החייבות בתשלום, חניה המותרת לתושבי המקום בלבד וחניה המותרת לסוגי רכבים בלבד.

מצב זה בעייתי ומקשה על הנהג להבין את הסדר החניה החל ודורש ממנו לעצור את רכבו בסמוך לתמרור, ובמקרים מסוימים אף לרדת ממש מהרכב כדי לקרוא את הוראות התמרור.

זאת ועוד, התנאים הכלולים בתמרור שבתחילת קטע המדרכה לעומת הצבע שבו נצבעו אבני השפה הסמוכות למקום החניה עלולים להטעות את הנהג. ידועים מקרים שבהם הוצב תמרור מילולי בתחילת הרחוב המורה על הסדר חניה מגביל בהרבה מאשר זה המשתמע מצבע אבני השפה, ולהיפך.

לאור האמור, וכדי למנוע בלבול והטעיית ציבור הנהגים, מוצע לקבוע כי לכל הסדר חניה שייקבע על ידי הרשות המקומית יהיה ייצוג בצבע בולט, ברור ומובחן על אבני השפה של המדרכה. כך, הנהג יוכל להבין בקלות ובלי לרדת מכלי הרכב מהו הסדר החניה החל על הקטע הרלוונטי.

למשל, אזור שבו החניה מותרת רק לבעלי תו חניה אזורי לא יסומן בצבע זהה לאזור שבו החניה מותרת לכל כלי הרכב בתשלום, וזאת בניגוד למצב כיום שבו שני אזורים אלו מסומנים באותו הצבע ("כחול לסירוגין"). דרישה זו אמנם תצריך קביעת צבעים נוספים שיסמלו את כל סוגי ההסדרים. ואולם, בהמשך צפוי שדרישה זו תתמרץ רשויות מקומיות להקטין את מספר סוגי הסדרי החניה החלים, וכך גם תקל על הבלבול החל כיום בתחום זה בציבור.

בהתאם, מוצע לקבוע כי לתמרור מילולי המוצב בתחילת הרחוב יהיה תוקף אך ורק אם האמור בו סומן גם על אבני השפה, בצבע שייקבע לאותו הסדר על ידי השר בתקנות התמרורים. עוד מוצע, כי לא ניתן יהיה לפטור מחובת סימון אבני השפה בצבע.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת התשע-עשרה על ידי חבר הכנסת ניצן הורוביץ וקבוצת חברי הכנסת (פ/19/2460), על שולחן הכנסת העשרים, על שולחן הכנסת העשרים ושלוש ועל שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/20/743; פ/23/1000; פ/24/318); הצעת החוק הוסרה מסדר היום ביום י"ד בתמוז התשפ"א (24 ביוני 2021)).

הצעת החוק זהה לפ/24/318 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ב' בתמוז התשפ"ד (08.07.2024)